

νεκρὸν ἢ τραυματίαν ἔξω τοῦ κύκλου τῆς μάχης. Εἰσι βεβαίως πολλοί, οἵτινες ζηλεύουσι τοὺς ἐν πολέμῳ πεσόντας, ἀναμφιβόλως δὲ τοιοῦτος θάνατος, καίτοι πικρὸς πάντοτε, ἀλλ' ὅμως καὶ ἐνδοξὸς εἶνε καὶ ἀνώδυνος, δὲν βλέπομεν διατί νὰ μὴ τὸν προτιμᾷ τις παντὸς ἄλλου. Οὐχ ἦττον ζήλευτὴ εἶνε τοῦ τραυματίου ἢ τύχῃ, ὅσον καὶ ἂν ἦνε δεινὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκτάκτως ἐπώδυνος ἢ θέσις του. Κατὰ τὰς ἐν Ἀποκωρώνῳ γενομένας ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπαναστάσει φονικὰς μάχας, ἐνῶ νεανίαί τινες ἔσπευδον ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἐνὸς ἱερέως νὰ ἀποφράξωσι τὴν ὁδὸν εἰς τοὺς ὑποχωροῦντας Τούρκους καὶ κατήρχοντο δρομαῖοι τὴν κλιτὺν ἐνὸς λόφου, σφαίρα τουρκικὴ ἐπλήξεν ἓνα αὐτῶν, ἀνεψιὸν μου. Ἡ σφαῖρα εἰσελθούσα κάτωθεν τοῦ δεξιοῦ ὠτός, ἐξῆλθεν ὀπισθεν ἀπὸ τοῦ τραχήλου, λαβούσα εὐτυχῶς τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω διεύθυνσιν· ἀλλὰ καὶ οὕτω τὸ τραῦμα ἦτο καίριον. Αὐτοστιγμὴ μὲν ἐν: ὦχ! ὁ βληθεὶς ἔπεσεν αἱματόφυρτος· σκότος βῆθεν ἐπεκάλυφεν αὐτόν· οὔτε νὰ λαλήσῃ, οὔτε νὰ κινήθῃ, οὔτε νὰ ἴδῃ ἠδύνατο, μόνον βοὴν παρατεταμένην καὶ θόρυβον ἀόριστον καὶ συγκεχυμένον ἤκουε περὶ αὐτόν. Ἀγωνία φοβερὰ τὸν ἐκυρίευσεν· ἠσθάνετο ὅτι ἐξῆ ἀκόμη, πᾶσαι τοῦ ὅμως αἱ προσπάθειαι ὅπως τὸ ἐκδηλώσῃ ἀπέβησαν μάταιαι καὶ πλέον ἀπηλπίσθη ὅτι θὰ ἀναζήσῃ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ τῆς διανοίας του διήλθε πᾶν ὅ,τι τῷ ἦτο προσφιλέ· ἐνεθυμήθη, τὴν ἀγαθὴν του μητέρα, τὴν πεφιλημένην ἀδελφὴν του, τὸ γραφικὸν χωρίον του, ὅπου διήλθε τοὺς εὐθύμους χρόνους τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ἀθυμία δὲ βαθυτάτη λύπη ἀρρητος τὸν κατεκυρίευσεν. «Νὰ» εἶπε καθ' ἑαυτὸν, «πᾶσι πλέον ἐγὼ δὲν θὰ ξαναζήσω» καὶ πρὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἐγκαταλείπει διὰ παντὸς τὸν κόσμον δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ κλαύσῃ μέσα του πικρὰ, ἀπηλπισμένος δὲ ἀφέθη εἰς τὸν θάνατον, ὡς ἐνόμιζε. Οἱ κκαλοὶ του σύντροφοι ἔσπευσαν νὰ τὸν πάρουν, ὅτε δὲ συνῆλθεν, εὗρέθη εἰς τὴν οἰκίαν του ὑπὸ τὴν περιθαλψιν τῆς φιλοστόργου μητρὸς του. Ἐτυχε τῆς προσηκούσης θεραπείας, χάρις δὲ εἰς τὸν ἰσχυρὸν ὄργανισμὸν του διετώθη καὶ μετὰ μίαν ἑβδομάδα παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἦτο ἐκτὸς κινδύνου. Σήμερον πλήρως υγείας φέρει τὴν ἐνδοξὸν οὐλὴν καὶ γελῶν ἀναμνησκαται τὸν γελόιον, ὡς λέγει, ἐκείνον τρόπον του καὶ κατακρίνει ἑαυτὸν διὰ τὴν μικροψυχίαν, ἣν ἐδειξεν, ὅτε ἐπίστευσεν, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ. Ἐν τούτοις δύναται νομίζομεν, καὶ νὰ καυχῆθῃ, ὅτι εἶδε τοὺς προθαλάμους τῶν σκοτεινῶν τοῦ θανάτου μεγάρων.

Ἄλλοτε, καὶ μέχρι τῆς τελευταίας ἀκόμῃ ἐπαναστάσεως, ὁ πόλεμος ἦτο δυσχερέστατος εἰς τοὺς Κρήτας. Φαντασθῆτε αὐτοὺς μὲ τὰ ἀρχαῖα ἐκεῖνα τριπηγυαῖα τουφέκια, μὲ τοὺς κνηγετικὸς τσιφτέδες οἵτινες χωρὶς τσακμακόπετρα εἶνε ἀχρηστοί, ἠναγκασμένους νὰ πολεμῶσι κατὰ στρατοῦ τακτικῶς ὀργανωμένους, πειθαρχοῦντος καὶ ἐξωπλισμένου δι' ὀπισθογεμῶν ὀπλων, βαλλόντων ἀπὸ ἀποστάσεως, ἧτις καθιστᾷ ἀβλαβεῖς τὰς σφαῖρας τῶν ἐπαναστατῶν· ἀφινον τοὺς Τούρκους νὰ πλησιάζωσι πολὺ διὰ νὰ δύνανται νὰ τοὺς φονεύουν. Ἐν τούτοις ὑπὸ τοιοῦτος ὅρους κατήγαγον τόσας νίκας περιφανεῖς, ἐξωλόθρευσαν τόσας μυριάδας Τούρκων, ἐξήντησαν μὲχρι τοσοῦτου βαθμοῦ τὴν Πύλην καὶ τὴν περιήγαγον εἰς τοιαύτην ἀμνηχανίαν, ὥστε νὰ ἀναγκάζηται αὐτὴ τὴν Κρήτην μόνην ἐγκαταλειμένην, ἀπροστάτευτον νὰ τὴν λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ φοβῆται μήπως ὠθήσῃ αὐτὴν εἰς ἐπανάστασιν. Καὶ ἔχει δίκαιον, σήμερον μάλιστα, ὅτε οἱ Κρήτες εἰσὶν ὠπλισμένοι μὲ ὀπισθογεμῆ Σασσεπῶ· διότι δὲν ὑπάρχει οἰκογένεια ἢ ὀποία νὰ μὴν ἔχῃ δύο, τρία ἢ καὶ τέσσαρα, ἀνα-

λόγως τῶν μαχίμων ἀνδρῶν, οὓς περιλαμβάνει. Καὶ γνωρίζετε τί σημαίνει Σασσεπῶ εἰς χεῖρας τῶν Κρητῶν; σημαίνει ὅτι, ὅταν δὲν θέλουν, τουρκικὴ δύναμις δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς πατρίδος των, ἢ καὶ ἂν προχωρήσῃ δὲν δύναται ἐπὶ μακρὸν νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ ἐξολοθρευθῇ. Τοῦτο ὑπὲρ πάντα ἄλλον, καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς τοὺς Κρήτας ἴσως, τὸ ἐννοοῦσιν οἱ ἴδιοι οἱ Τούρκοι, οἵτινες πολλὰκις ἐδοκίμασαν τὸ κρητικὸν πῦρ.

Ἄλλοτε οἱ Τούρκοι ἐπίστευσαν ὅτι θὰ κατώρθουν νὰ δαμάσωσι τὴν Κρήτην, περιβάλλοντες αὐτὴν δι' ἰσχυρὰς ἀλύσου ὀχυρωματικῶν ἔργων. Καὶ ὅπου ὑπῆρχε χωρίον πολεμικόν, ὅπου θέσις ἐπίκαιρος καὶ στρατηγικὴ, ἰδοὺ ἠγέρθη πύργος πελώριος καὶ παρ' αὐτὸν ἄλλος, μὲ ἄλλον μικρότερον παραπέρα, χρησιμεύοντα ὡς σκοπιάν. Καὶ εἰργάζετο ἐπὶ ἔτη ὅλα ὁ τουρκικὸς στρατός, ἐδαπανήθησαν δὲ ἑκατομμυρία τινὰ τουρκικῶν γροσίων, ὅπως ἡ Κρήτη κατασπαρῆ ὑπὸ πολεμικῶν πύργων. Ἄλλὰ τὸ τουρκικὸν ἐπιτελεῖον δὲν ἐσκέφθη ὅτι ὅπως οὗτοι ἀποβῶσι πράγματι χρήσιμοι, ἀπρητεῖτο διαρκῆς δύναμις οὐχὶ μικρότερα τῶν 50000 ἀνδρῶν. Ἄλλ' οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔλειπον, καὶ πρὶν ριφθῆ ἡ πρώτη βολὴ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878 ἄπαντες οὗτοι οἱ πύργοι ἦσαν εἰς χεῖρας τῶν ἐπαναστατῶν, ὧν πρώτη φροντίς ἦτο νὰ τοὺς πυρπολήσωσι. Καὶ σήμερον ἐπὶ τῶν ράχων καὶ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν κρητικῶν ὄρεων, ἴστανται εἰσέτι τὰ εἰρείπια αὐτῶν, εἰκὼν οἰκτρά, ἀλλ' ἐκφραστικωτάτη τῆς ἐν τῇ Νήσῳ τουρκικῆς κυριαρχίας, ἧτις καὶ αὐτὴ εἰρείπια κατήντησε.

Κύδων.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐν τῶν ὠραιότερων μελοδραμάτων τοῦ Θωμᾶ, σχεδὸν ἄγνωστον παρ' ἡμῖν, ὁ Ἀμλέτος—διότι καὶ αὐτὸς καθὼς καὶ ὁ δίδυμος ἀδελφός του Ὁθέλλος ἐμελοποιήθησαν παρὰ τοῦ δαιμονίου μουσουργοῦ—παίζει μὲγάλο ρόλο εἰς τὰ ἐν Παρισίοις θέατρα. Δογματίζουσι ὅτι πρὸ πενταετίας τώρα τὸ ὠραῖον μελόδραμα ἐδόθη 201 φορὰς, ἦτοι 13 παραστάσεις κατ' ἔτος, τοῦθ' ὅπερ ἐθεωρήθη ὡς μεγίστη ἐπιτυχία μετὰ τῶν μουσικῶν ἔργων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν παρεστάθη ὁ Προφήτης. Ἡ πρωταγωνιστοῦσα εἰς τὸ μελόδραμα αὐτὸ κυρία Ἰσαὰκ κρίνεται πολὺ ἀξία ὡς Ὁρελία καὶ συγκρίνεται μὲ τὰς πρώτας τραγουδιστριάς καὶ μὲ τὴν ἀμίμητον ἀκόμη Νίλσον κατὰ τὸ μουσικὸν αὐτὸ ἀριστούργημα· σχεδὸν ὅλη ἡ γαλλικὴ δημοσιογραφία ποιεῖται εὐφώνως μυσίαν περὶ τῆς φωνῆς καὶ τῆς τέχνης τῆς ἐξόχου καλλιτέχνης.

Ὅπουδ' ἦτοτε ρίψῃ τις τοὺς ὀφθαλμοὺς του εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν κόσμον θὰ ἴδῃ συναθροίσεις στρατῶν, θ' ἀκούσῃ κλαγγὴν ὀπλων καὶ θὰ ὀσφρανθῇ τὴν ὀσμὴν τῆς πυρρίτιδος εἰς τοὺς ψευτοπολέμους καὶ τὰ γενικὰ γυμνάσια, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὀποίων ἴστανται οἱ βασιλεῖς. Ἐσχάτως καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας παρευρέθη εἰς τὰς ἀσκήσεις τῶν στρατιῶν του, μεθ' ὃ χάριν μικρᾶς ἀναψυχῆς μετέβη εἰς τὴν πολίχνην Στραδέλλα, ὅπου καὶ ὁ πρωθυπουργὸς αὐτοῦ Δεπρέτης διέρχεται ἐξοχικῶς τὸ θέρος. Ὁ Νέστορ αὐτὸς τῆς Ἰταλικῆς πολιτικῆς, ὡς τὸν ὀνομάζουσι, εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ βασιλέως εὗρέθη ἐν μεγάλῃ ἀδημονίᾳ, διατελῶν ἐν πολλῇ καὶ ἀγροτικῇ οὕτως εἰπεῖν ἀπλότῃτι εἰς τὴν ἐξοχὴν του.

Ἄλλ' ὁ Οὐμβέρτος ἔσπευσε νὰ τὸν καθησυχάσῃ μὲ τοὺς φιλικούς του αὐτοὺς λόγους : Εὐρίσκομαι πάντοτε καλά ὅταν εἶμαι πλησίον σου ! Ὑπὸ τοιοῦτον βασιλέα καὶ πρωθυπουργὸν εἶνε ἀδύνατον ἐν ἔθνος νὰ μὴ ἔχῃ λαμπρὸν παρὸν καὶ λαμπρότερον μέλλον· ἀλλ' ὑπὸ πρωθυπουργὸν Τρικούπην, καὶ . . . κτλ. πῶς νὰ βρεθῇ τὸ πτωχὸ τὸ ρωμαϊκοῦ ;

Καὶ ὁ μέγας Ρωσογάλλος ποιητὴς Τουργένεφ δὲν εὔρε μετὰ τὸν θάνατόν του τὴν πάνδημον ἐκείνην ἐκδήλωσιν ἣτις εἶνε τὸ στοιχειώδες γνώρισμα τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ των. Ὁ θάνατός του εὔρε ἐν Ρωσίᾳ καὶ ἀνθρώπους ψυχροτέρους τῆς χιόνος των, πολλοὺς δὲ δημοσιογράφους τηρήσαντας ὁμοίαν τοῦ θανάτου του σιωπὴν ! Οἱ φοιτῆται τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πετροπόλεως ἠθέλησαν νὰ καταθέσωσιν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ του στέφανον, ἀλλ' ὁ ἀνοιχθεὶς πρὸς τοῦτο κατάλογος κατεσχέθη, ὁ δὲ στέφανος θὰ κατατεθῇ ὑπὸ ἰδιωτικῶν ὄλων χαρακτῆρα. Τὸ φέρετρόν του δὲν θὰ διέλθῃ διὰ τῶν δημοσιωμάτων ὁδῶν, ἀλλὰ θὰ τὸ φέρουν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ Βέλκιβο διὰ τινος ἐρμηκῆς συνοικίας.

Τόσον εἶνε βέβαιον ὅτι καὶ τῶν νεκρῶν φοβοῦνται τὰς μηδενιστικὰς σφαίρας οἱ ἰσχυροὶ ἐν Ρωσίᾳ !

ΑΛΛΗ ΦΟΡΑ

Sonetto

Ἄλλη φορά 'ς τὸ δάσος, 'ς τὸ σκοτάδι,
Καρτέρειε ὁ ληστής τὸ διαβάτη, . . .
Καὶ τώρα εἰς τῆς μπάρας τὸ παιγνίδι,
τοῦ πέρνει τὸ πουκάμισο ἀπ' τὴν τλάτη ! . . .

Ἄλλη φορά, 'ς τὴ μέση του στολίδι
Εἶχε πιστολομάχαιρα δεμάτι. . .
Καὶ τώρα εἰς τὸ κλέφτικο ταξεῖδ:
Τὴν τσέπη ἔχει *Λαύρια* γεμάτη ! . . .

Ἄλλη φορά μὲ ρούχα λερωμένα
Ἐγύριζε. . . καὶ τώρα εὐγενῆς
Εἰς τοῦ Μπεριε τὰ ἔχει καμωμένα ! . .

Ἄλλη φορά τὸν ἔλεγε γανεὶς
ληστή. . . καὶ τώρα ; . . τώρα, ὠμοῦμένα !
Λέγεται—τί ντροπή !—Ὀμογενῆς ! . . .

Ἄλοῦπες

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πρακτορεῖον Χαδᾶ

Βιέννη, 4 Ὀκτωβρίου. Ἡ «Φρενδεμβλάτ» ἀναιρεῖ τὰς ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου διαδοθείσας φήμας, καθ' ἃς ἀποδίδοται τῇ Αὐстро-Οὐγγαρίᾳ σκοπὸς ἐπεκτάσεως τῆς ἑαυτῆς κυριαρχίας μέχρι Θεσσαλονίκης. Ἡ Αὐстро-Οὐγγαρία, ἐξυκολουθεῖ τὸ ἡμιεπίσημον φύλλον, δὲν σκοπεῖ εἰμὴ τὴν ἐν τῇ χειρσονήτῳ τοῦ Αἴμου παγίωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου.

Αἱ πάντοτε συμαθεὶς καὶ εὐμενεὶς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐκδηλώσεις αὐτῆς θὰ βοηθήσωσι τυχόν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐκπολιτιστικὴν ἐντολήν της ἐν Ἀνατολῇ.

Κοπεγχάγη, 3 Ὀκτωβρίου. Ἡ ἀναχώρησις τῆς ΑΑ.

ΜΜ. τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων ὤρθη τὴν Κυριακῇ.

Μαδρίτη, 4 Ὀκτωβρίου. Ἄδεται ὅτι ἡ Ἰσπανία θὰ πέμψῃ πρὸς τὴν κυβέρνησιν τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας διακοίνωσιν περὶ τῶν ἐν Παρίσιος κατὰ τὸ ταξεῖδιον τοῦ βασιλέως Ἀλφόνσου συμβάντων.

Παρίσιος, αὐθημερόν. Ἑλληνικὸν δάνειον 417. Γαλλικὴ ράντα (rente) 107,75. Τουρκικὸν δάνειον 9,95. Ἡνωποποιημένον αἴγυπτ. 358. Συνάλλαγμα ἐπὶ Λονδίνου 25.27.

ΣΕΡΡΑΙ

Τὸ γνωστὸν καθ' ὅλην τὴν Μακεδονίαν βιβλιοπωλεῖον

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΜΑΝΘΟΥ καὶ ΥἱΩΝ

ἐν **Σέρραις**, Ὀδὸς Ὁρτᾶ-Τσαρσῆ, ἐπλουτίσθη ἐσχάτως διὰ ποιμηθείας, ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ ἐλθόντος ἐπίτηδες εἰς Ἀθήνας, ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν βιβλίων, διδακτικῶν, ἐπιστημονικῶν, φιλολογικῶν, ἱστορικῶν, κλπ. κλπ.

Οἱ διδάσκαλοι τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Μακεδονίας παραγγέλλοντες βιβλία κατὰ ποσότητας θὰ εὐρίσκουσι μεγάλην συγκατάθεσιν.

Ἐν τῷ αὐτῷ βιβλιοπωλεῖῳ πωλοῦνται καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ **Μη Χάνεσαι** ἐκδιδόμενα μυθιστορήματα, κατὰ τε σώματα καὶ φυλλάδια.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Κλαρετῆ πωλεῖται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις Ἀντωνιάδου, Μπέν (ὁδὸς Ἐβροῦ) καὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλεῖῳ Νάκη (ὁδὸς Αἰόλου) ἀντὶ **1.80.**

Ἐν τοῖς αὐτοῖς βιβλιοπωλείοις πωλοῦνται ἐπίσης καὶ οἱ **Κρητικοὶ Γάμοι** κατὰ φυλλάδια πρὸς **10** λεπτὰ ἕκαστον.

Ἐταῦτως καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ μας.

Φ ΟΙΤΗΤΗΣ ἐκ Θράκης, ἀριστα κατηρτισμένος, τελειόφοιτος τοῦ Γυμνασίου Ἀδριανουπόλεως καὶ φέρων πλεῖστα συστατικὰ τοῦ ἠθικωτάτου χαρακτῆρός του ζητεῖ οἰκογένειαν ἐν ἣ νὰ διδάσκη διατελῶν οἰκότροφος· ἢ διευθύνει εἰς τὸ γραφεῖόν μας.

Ο ἰατρός-χειρουργὸς κύριος **Λούης** μετόφησεν εἰς τὴν κατὰ τὴν ὁδὸν *Σωκράτους* οἰκίαν του, ἀκριβῶς ὅπισθεν τῆς Δημαρχίας. Δέχεται δὲ ἐπισκέψεις ἀπὸ τῆς **7—8 π. μ.** καὶ ἀπὸ τῆς **2—4 μ. μ.**

ΖΗΤΕΙΤΑΙ φοιτητῆς ἢ μαθητῆς γυμνασίου, ὅπως εἰσέλθῃ ὡς οἰκότροφος παρ' οἰκογενείᾳ, ἢ τὰ μέλη λαλοῦσι μόνον τὴν γερμανικὴν, πλὴν τοῦ οἰκογενειάρχου ἑλληνοσ ὄντος, ἀλλὰ διατρίψαντος ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἐν Βιέννῃ. Τελεία περιποίησης, τροφὴ καθαρὰ, καὶ ἐγγυήσεις ταχυτάτης ἐκμαθήσεως τῆς γερμανικῆς. Ἡ Διεύθυνσις, παρὰ τῷ κ. Εὐσταθιάδῃ, Ὀδὸς Ἀγίου Κωνσταντίνου, Ἄρ. **48.**

ΖΗΤΕΙΤΑΙ πρὸς ἐνοικίαν μικρὰ οἰκία ἢ ὀροφος οἰκίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ *Σταδίου* εἰ δυνατόν ἢ κατὰ τὴν συνοικίαν *Κολοράκι*, μὲ τρία δωμάτια, μετὰ ἢ ἀνευ ἐπιπλῶν. Ἡ διευθύνσιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς *Αἰγύπτου* (6, ε)